

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudkyně zpravodajky Mgr. Sylvie Šiškeové a soudce JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **O. M.**, zastoupeného Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2019, č. j. OAM-453/LE-BA02-ZA20-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 2. 2020, č. j. 19 Az 1/2020 – 28

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč**, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Rozhodnutím označeným v návěti žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť žalobce je státním občanem Gruzie, kterou Česká republika v souladu s § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb. považuje za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žalobce neprokázal, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi původu považovat nelze.

[2] Městský soud v Praze soud shora označeným rozsudkem žalobu zamítl, neboť stejně jako žalovaný dospěl k závěru, že žalobce nijak nedoložil, že by mu mělo v zemi původu hrozit nebezpečí.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Přijatelnost kasační stížnosti stěžovatel spatřuje v nesprávném posouzení toho, zda je v jeho případě možné Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Žalovaný se dostatečně nezabýval otázkou, zda se stěžovatelem v zemi původu nebude zacházeno hůře než s ostatními osobami, které by byly případně vráceny do Gruzie. Krajský soud nesprávně vyšel z toho, že povinností stěžovatele bylo doložit žalovanému, že se se žádostí o pomoc obrátil na gruzínské úřady. Dále stěžovatel uvedl, že nebylo jeho povinností prokazovat své pronásledování jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Žalovaný nepřistupoval k žádosti o udělení mezinárodní ochrany velmi uvážlivě, jak ukládá usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 5 Azs 23/2013 – 19.

[4] Žalovaný ve vyjádření setrval na závěrech uvedených v napadeném rozhodnutí. Uvedl, že stěžovatel právě svou výpovědí neprokázal, že by Gruzii nebylo možno v jeho případě považovat za bezpečnou zemi původu. Rozsudek soudu označil za srozumitelný a dostatečně odůvodněný.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná. Jelikož se jedná o věc mezinárodní ochrany, musí se Nejvyšší správní soud nejdříve zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti v souladu s § 104a s. ř. s. Podle tohoto ustanovení musí podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, v opačném případě Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[6] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se podle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[7] Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu: „Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“

[8] Podle § 16 odst. 3 zákona o azylu: „Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí

pokračování

skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“

[9] Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely zákona o azylu považuje za „bezpečnou zemi původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv“.

[10] Podle § 2 bodu 7 vyhlášky č. 328/2015 Sb.: „Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Gruzii, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.“

[11] Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem poukazuje na to, že charakteristickým znakem řízení o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu oproti jiným obdobným azylovým řízením je zdůraznění důkazního břemene ve vztahu k žadatelům. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí presumuje, leží hlavní odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. K obdobnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, v němž uvedl: „*Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [pozn. soudu – dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země – srov. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...)] [pozn. soudu – dnes § 16 odst. 2]. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“*

[12] Jinými slovy, pokud se udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi tzv. bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že jeho žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti ve smyslu § 12 až § 14b zákona o azylu.

[13] Obavy z politické perzekuce, které stěžovatel popsal, neměly takovou konzistentnost, intenzitu ani relevanci, aby mohly žalovaného vést k meritornímu posouzení žádosti stěžovatele z hlediska forem mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14b zákona o azylu. Stěžovatel sice uvedl, že měl být v roce 2016 jednorázově napaden při protivládní demonstraci, ale vzniklou situaci nijak dále neřešil. Původně patřil k řadovým členům Saakashviliho strany, ale po odchodu Saakashviliho ji opustil. V minulosti byl odsouzen za napadení příslušníka ozbrojených sil. Při vycestování z Gruzie ale nezaznamenal žádné problémy se státními orgány při obstarávání cestovního dokladu ani při opouštění hranic. V rámci řízení o správním vyhoštění navíc stěžovatel výslovně uvedl, že mu v zemi původu nehrozí žádné závažné nebezpečí. Z předestřené souhrnu

informací nebylo možno dovodit, že by se stěžovatelem mělo být v případě návratu do Gruzie zacházeno hůře než s jinými občany. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že označení Gruzie za bezpečnou zemi původu zvýšilo důkazní břemeno a břemeno tvrzení na straně stěžovatele; obsah stěžovatelem sdělovaných informací však žalovaného nepřesvědčil, že by pro něj Gruzie nepředstavovala bezpečnou zemi původu.

[14] Nejvyšší správní soud dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný i krajský soud, tedy že stěžovatel neuvedl natolik ucelená, přesvědčivá a relevantní fakta, aby z nich bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování v zemi původu a tedy nepovažovat Gruzii ve vztahu k jeho osobě za bezpečnou zemi původu. Žalovaný i krajský soud se věcně, srozumitelně a přezkoumatelně vypořádaly se stěžovatelovými tvrzeními. Jejich závěru o tom, že žádost stěžovatele bylo namíste zamítnout jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, přisvědčil i Nejvyšší správní soud. Žalovaný nepostupoval v rozporu s požadavky kladenými na správní orgán rozhodující o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu v již citovaném usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 23/2013 – 19.

[15] Nejvyšší správní soud doplňuje, že k věrohodnosti stěžovatelova příběhu o naléhavosti potřeby mezinárodní ochrany nepřispěl ani fakt, že stěžovatel na území České republiky pobýval nelegálně a o mezinárodní ochranu požádal až pod hrozbou správního vyhoštění.

[16] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že žádné ze stěžovatelových tvrzení nemířilo k tomu, že by snad jeho azylový příběh souvisel s oblastí Abcházie nebo Jižní Osetie, které nejsou podle vyhlášky č. 328/2015 Sb. považovány za bezpečné.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[19] Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 1. 2020, č. j. 19 Az 1/2020 – 12 ustanoven zástupcem advokát; ten zastupuje stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 věta poslední s. ř. s.) Hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce v takovém případě platí stát (§ 35 odst. 10 část věty první za středníkem s. ř. s.). Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepisu a podání doplnění kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], za něž mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč (§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Tato částka je konečná, neboť ustanovený zástupce není plátcem daně z přidané hodnoty. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. června 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu